

Dosarul nr. 3ra-972/19

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud. A.Gafton)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Vl.Clima, A.Malîi, E.Palanciuc)

DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Sveatoslav Moldovan
Galina Stratulat
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând recursul depus de Nicolae Zugrav, reprezentat de către avocatul Mihail Balaban,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Nicolae Zugrav împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Centrului de Sănătate Publică, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (în prezent Inspectoratul General pentru Situații de Urgență), Mariei Prodan și Valeriu Prodan, intervenienți accesorii Oficiul cadastral teritorial Chișinău (în prezent IP Agenția Servicii Publice) și Inspekția de Stat în Construcții cu privire la contestarea actelor administrative și demolarea construcțiilor,

împotriva deciziei din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Nicolae Zugrav și a fost menținută hotărârea din 9 martie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 26 iulie 2011, Nicolae Zugrav a depus cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Centrului de Sănătate Publică, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (în prezent Inspectoratul General pentru Situații de Urgență), Mariei Prodan și Valeriu Prodan, intervenienți accesorii Oficiul cadastral teritorial Chișinău, succedat în drepturi pe parcursul examinării cauzei de IP Agenția Servicii Publice și Inspekția de

Stat în Construcții cu privire la contestarea actelor administrative și demolarea construcțiilor.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a invocat că în baza contractului de donație din 20 mai 2004 a devenit proprietarul apartamentului nr. 4 din mun. xxxx, str. xxxx, care este format din 2 odăi, cu suprafața totală de 58,50 m. p., inclusiv cea locativă de 42,80 m.p.

A invocat că în anul 2010 Maria Prodan și Valeriu Prodan, fără acordul său și fără autorizație de construire, au dobândit ilegal de la Primăria mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău certificatul privind stabilirea regimului urban nr.546i/10 din 16 iulie 2010 și procesul-verbal de recepție finală nr. 620 din 3 august 2010, după care în baza actelor enunțate au replanificat apartamentul nr. 8 care îl dețin cu drept de proprietate și au construit anexa lit.A4 și etajul 2 la garajul lit. 5, lipind astfel apartamentul lor de peretele apartamentului său.

Nicolae Zugrav a mai afirmat că Maria Prodan și Valeriu Prodan, în lipsa acordului său, au dobândit ilegal și avizul nr. 1/123 din 27 iulie 2010 privind recepția finală a construcției de la Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, care a fost prezentat Comisiei de recepție finală.

Potrivit reclamantului, ilegal a fost întocmit și prezentat Comisiei de recepție finală și avizul sanitar nr. 04/1-1638 din 29 iulie 2010 cu privire la replanificările apartamentului nr. 8 și construcția neautorizată a anexei lit. A4 și a garajului lit. 5 din str. xxxx, eliberat de către Centrul de Sănătate Publică.

Repectiv, în temeiul acestor acțiuni ilegale, Maria Prodan și Valeriu Prodan au construit fără acordul său și au înregistrat la 3 noiembrie 2010 o construcție neautorizată în Registrul bunurilor imobile cu nr. cadastrale xxxx și xxxx.

Astfel, reclamantul s-a adresat de mai multe ori familiei Prodan cu solicitarea de a stopa construcția, dar fără careva rezultat, iar în toamna anului 2010 s-a adresat Inspecției de Stat în Construcții, care la 3 septembrie 2010 a constatat că familia Prodan a încălcat art. 179 Cod contravențional, întocmindu-le procesul-verbal cu privire la contravenție.

În aceste circumstanțe, Nicolae Zugrav a relatat că la 7 iunie 2011 s-a adresat Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Centrului de Sănătate Publică, OCT Chișinău și Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale cu cerere prealabilă, solicitând anularea actelor enunțate, care confirmă edificarea neautorizată a construcțiilor și care au servit drept temei pentru înregistrarea apartamentului nr. 8 și a anexelor la OCT Chișinău, însă prin răspunsurile nr. 21/860 din 30 iunie 2011 a Consiliului municipal Chișinău și nr. 19/5-Z-34/11 din 6 iulie 2011 a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale i-au fost respinse cerințele, motiv pentru care a fost depusă prezenta acțiune în instanța de judecată.

Nicolae Zugrav a solicitat anularea certificatului privind stabilirea regimului urban nr.546i/10 din 16 iulie 2010 eliberat de către Primăria mun.

Chișinău, a planului de situație a terenului eliberat de către Consiliul municipal Chișinău, a procesului-verbal de recepție finală nr. 620 din 3 august 2010, a certificatului OCT Chișinău nr.0100/10/4360 din 24 mai 2010, a avizului nr. 1/123 din 27 iulie 2010 privind recepția finală a construcției eliberat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale și a avizului sanitar nr. 04/1-1638 din 29 iulie 2010 cu privire la replanificările apartamentului nr. 8 și construcția neautorizată a anexei lit. A4 și a garajului lit. 5 din mun. xxxx, str. xxxx și xxxx eliberat de către Centrul de Sănătate Publică și radierea din Registrul bunurilor imobile a bunurilor imobile înregistrate după Maria Prodan la 3 noiembrie 2010.

Prin hotărârea din 3 iulie 2012 a Curții de Apel Chișinău, acțiunea depusă de către Nicolae Zugrav a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia din 21 noiembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Nicolae Zugrav, a fost casată integral hotărârea din 3 iulie 2012 a Curții de Apel Chișinău, iar cauza fost restituită în primă instanță pentru examinare în fond, de un alt complet de judecată.

Prin încheierea din 24 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, cauza de contencios administrativ sus-indicată a fost transmisă spre examinare în Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, iar prin încheierea din 31 ianuarie 2013 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău cauza civilă nominalizată a fost strămutată la Judecătoria Centru, mun. Chișinău pentru judecare conform competenței jurisdicționale.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei în fond Nicolae Zugrav a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, prin care a solicitat demolarea construcțiilor ilegal construite de către Valeriu Prodan și Maria Prodan.

Prin hotărârea din 19 martie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău acțiunea depusă de către Nicolae Zugrav a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 3 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Nicolae Zugrav, a fost casată hotărârea din 19 martie 2014 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și cauza a fost restituită spre rejudecare în primă instanță, în alt complet de judecată, în procedura contencioasă de drept comun.

Prin hotărârea din 9 martie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, acțiunea depusă de către Nicolae Zugrav a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 4 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Nicolae Zugrav și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Nicolae Zugrav, a fost casată integral decizia din 4 iulie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

După rejudecarea cauzei, prin decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Nicolae Zugrav și a fost menținută hotărârea din 9 martie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 12 iunie 2019 Nicolae Zugrav, reprezentat de către avocatul Mihail Balaban le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererile de chemare în judecată, de apel și de recurs anexate la dosar, suplimentar invocându-se că la examinarea cauzei atât instanța de fond cât și cea de apel nu au dat un răspuns la toate argumentele aduse de recurent, greșit au respins demersul de efectuare a expertizei în construcții și nu au aplicat legea care trebuia a fi aplicată.

Ca urmare, instanțele ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de respingere a acțiunii (vol.III,f.d.199-202).

Prin referințele depuse la 24 iulie 2019 și respectiv la 5 august 2019, Maria Prodan și Valeriu Prodan reprezentați de către avocatul Sofiana Tocari și Inspectoratul General pentru Situații de Urgență au solicitat ca recursul depus de Nicolae Zugrav, reprezentat de către avocatul Mihail Balaban să fie declarat inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 martie 2019 (vol.III,f.d.181), dar date care ar confirma recepționarea deciziei instanței de apel de către recurent la dosar lipsesc. Astfel, recursul depus la 12 iunie 2019 a fost declarat în termen.

La 9 octombrie 2019, examinând admisibilitatea recursului depus de Nicolae Zugrav, reprezentat de către avocatul Mihail Balaban, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a numit examinarea recursului în fond, în complet de cinci judecători.

De menționat, că deși litigiul enunțat a fost repartizat spre examinare cu indicile 3, ceea ce presupune că cauza respectivă urma a fi examinată în procedura contenciosului administrativ, Colegiul reține că reieșind din obiectul litigiului aceasta ține de competența instanțelor de drept comun. Respectiv, litigiul enunțat urmează a fi examinat în procedura contencioasă generală.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, trimitând cauza spre rejudecare în prima instanță doar în cazul în care a constatat încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural specificate la art. 432 alin. (3) lit. d) și f).

La rândul său, conform art. 432 alin. (3) lit. f) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

După cum rezultă din actele cauzei, inițial Nicolae Zugrav a sesizat instanța de judecată cu acțiunile de contencios administrativ împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Centrului de Sănătate Publică municipiul Chișinău, Serviciului Protecție Civilă și Situațiilor Excepționale, Mariei Prodan și lui Valeriu Prodan, intervenienți accesorii Oficiul Cadastral Teritorial Chișinău, Inspekția de stat în Construcții mun. Chișinău, cu privire la contestarea actelor administrative, solicitând în urma modificării acțiunii declararea nulă a certificatului privind stabilirea regimului urban nr. 546i din 16 iulie 2010, a procesului-verbal de recepție finală nr. 620 din 03 august 2010, a certificatului Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău nr. 0100/10/4360 din 24 mai 2010, a avizului privind recepția finală nr. 1/23 din 27 iulie 2010, a avizului sanitar nr. 04/1-1639 din 29 iulie 2010, radierea din Registrul bunurilor imobile sub nr. 0100/10/88812 și 0100/10/88789 înregistrate după Maria Prodan la 3 noiembrie 2010.

Ulterior, pe parcursul dezbaterilor judiciare, reclamantul Nicolae Zugrav a înaintat o pretenție de drept comun – privind demolarea construcțiilor ilegal construite de către Prodan Maria și Prodan Valeriu (f.d.f.d.3-6,216-217,vol.I).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță prin hotărârea din 9 martie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a ajuns la concluzia respingerii ca neîntemeiate a acțiunii (vol.II,f.d.163-166).

După rejudecarea cauzei de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 16 ianuarie 2019 (vol.III,f.d.135-141), soluția și concluziile primei instanțe au fost apreciate ca fiind juste și de către instanța de apel, ceea ce se confirmă prin decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol.III,f.d.181-194).

În contextul pretențiilor deduse judecății, instanța de recurs reține că prezenta cauza a fost examinată în procedura contenciosului administrativ, ceea ce rezultă expres din indicele de înregistrare a dosarului, precum și din concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare care în motivarea soluțiilor

de respingere a acțiunii s-au bazat inclusiv pe prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 (în vigoare la data depunerii acțiunii).

În opinia instanței de recurs, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe nu pot fi menținute în condițiile după cum au fost adoptate.

Or, cauza eronat s-a examinat în procedura contenciosului administrativ.

În speță, instanța de recurs menționează că obiectul examinării litigiului constă în declararea nulă a certificatului privind stabilirea regimului, a procesului-verbal de recepție finală, a certificatului Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău, a avizului privind recepția finală, a avizului sanitar, radierea din Registrul bunurilor imobiliare, precum și demolarea construcțiilor ilegal construite.

Respectiv, instanța de recurs denotă că una din cerințele din cererea de chemare în judecată este de competența instanțelor de drept comun, și anume demolarea construcțiilor ilegal construite.

În corespundere cu art. 37¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții conexe, unele dintre ele fiind de competența instanței judecătorești de drept comun, iar altele de competența unei instanțe specializate, toate pretențiile se vor examina de către instanța de drept comun, pe când cauza respectivă a fost examinată în procedura contenciosului administrativ, fapt ce rezultă expres din indicile de înregistrare a dosarului atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, care se atribuie spre soluționarea instanțelor de competența contenciosului administrativ.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că deși reclamantul Nicolae Zugrav prin cererea de chemare în judecată a solicitat inclusiv prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793- XIV din 10 februarie 2000, contestarea actelor administrative, acesta ulterior pe parcursul dezbatărilor judiciare, a înaintat o pretenție de drept comun – privind demolarea construcțiilor ilegal construite de către Prodan Maria și Prodan Valeriu.

Prin urmare, din însuși ansamblu acțiunii înaintate și prin prisma art. 37¹ alin. (1) Cod de procedură civilă, rezultă că cerințele reclamantului sunt de competența instanței de drept comun și nu țin de competența unei instanțe specializate.

Față de această situație, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că examinarea cererii de chemare în judecată prin prisma Legii contenciosului administrativ, este contrară normelor de drept procedural, or, deși prima instanță la soluționarea litigiului nu a făcut referire expresă la prevederile Legii contenciosului administrativ, aceasta a soluționat cauza ca instanță de contencios administrativ, iar instanța de apel la rândul său, a menținut hotărârea

insatnței de fond, făcând referire expresă la prevederile Legii contenciosului administrativ.

Pornind de la cele relatate, instanța de recurs consideră că instanțele judecătorești inferioare greșit au examinat cauza în procedura contenciosului administrativ, care spre deosebire de procedura contencioasă de drept comun, presupune o altă sarcină a probațiunii.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a reitera că, instanțele de judecată reieșind din obiectul și pretențiile cererii de chemare în judecată, greșit au examinat prezenta cauză în ordinea contenciosului administrativ.

Pe baza acestor considerații, se constată că cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicțional – materială, iar în acest sens art. 432 alin. (3) lit. f) Cod de procedură civilă, reglementează încălcarea normelor de drept procedural în cazul în care hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, ceea ce duce la casarea inevitabilă a actelor judecătorești recurate.

În contextul dat, instanța de recurs prin prisma standardelor Curții Europene, notează că, nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (DMD Group, A.S. împotriva Slovaciei, pct. 61).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural și anume că actele de dispoziție judecătorești au fost pronunțate cu încălcarea competenței jurisdicționale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 9 martie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

La rejudecarea cauzei, prima instanță urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Totodată, având în vedere că prin hotărârea nr. 555/25 din 27 noiembrie 2018 a Consiliului Superior al Magistraturii, începând cu 1 ianuarie 2019, sediile Judecătoriei Chișinău au fost specializate, Colegiul conchide că competență să examineze cauza este Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c¹) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Nicolae Zugrav, reprezentat de către avocatul Mihail Balaban.

Se casează decizia din 13 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 9 martie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Nicolae Zugrav împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, Centrului de Sănătate Publică, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (în prezent Inspectoratul General pentru Situații de Urgență), Mariei Prodan și Valeriu Prodan, intervenienți accesorii Oficiul cadastral teritorial Chișinău (în prezent IP Agenția Servicii Publice) și Inspecția de Stat în Construcții cu privire la contestarea actelor administrative și demolarea construcțiilor, cu restituirea cauzei la rejudecare la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Galina Stratulat

Svetlana Filincova

Victor Burduh